

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til

den offentlige Examen

i

Helsingørs höhere Realskole

i Juli 1860.

HELSINGØR.

Trykt hos P. V. Grüner & Co

1860.

EFTERRETNINGER

OM

HELSINGØRS HØIERE REALSKOLE

FOR

SKOLEAARET 1859—60.

VED

V. LASSEN.

HELSINGØR.

Trykt hos P. V. Grøner & Co

1860.

SKOLENS LÆRERE.

Henved Slutningen af forrige Skoleaar modtog to af Skolens ældste Lærere, Cand. theol. *Petersen* og Cand. philos. *Thorbjørnsen*, Udnævnelser, den Første til geistligt Embede i Fyens Stift, den Anden til et communalt Lærerembede i Jylland, og i Begyndelsen af indeværende Skoleaar maatte Hr. Sproglærer *Seehusen* paa Grund af Sygelighed see sig nødsaget til at opgive Undervisningen. Skolen har derfor for en stor Deel maattet modtage en ny Lærerbesætning, idet Hr. Cand. theol. *Aagaard* ansattes i Hr. *Petersens* Fag, Hr. Cand. polytechn. *Monrad* i Hr. *Thorbjørnsens* og Hr. Sproglærer *Grum* i Hr. *Seehusens*, dog saaledes, at Hr. Translateur *Hartnack* overtog Undervisningen i Tydsk i de høiere Klasser og Hr. *Grum* samme Undervisning i de lavere. Skolens Fagfordeling har saaledes i den største Deel af Skoleaaret været og er nu følgende:

Timer ugentlig.

<i>Rector</i> , Historie i samtlige Klasser, Geographi	
i IV., V, VI.	18.
Hr. Cand. theol. <i>Aagaard</i> , Dansk og Religion	
i I., Geographi i I., II., III., Regning i samtlige Klasser.	32.
— Translateur og Sproglærer <i>Hartnack</i> , Tydsk	
i III., IV., V., VI., Engelsk for hele Skolen	29.

- Hr. Cand. theol. *Hoyer*, Dansk og Religion i samtlige Klasser med Undtagelse af I. (har tillige Inspectionen paa Skolen).
- Sproglærer *Grum*, Tydsk i I., II., Fransk for hele Skolen..... 23.
- Cand. polytechn. *Monrad*, Matematik, Naturlære og Naturhistorie for hele Skolen. 32.
- Maler *Damm*, Tegning i samtlige Klasser 9.
- Skrivelærer *Müller*, Skrivning i samtlige Klasser..... 14.
- Lieutenant *v. Larssen*, Gymnastik, og
- Musiklærer *Wilhelmi*, Sang.
- NB. VI. og V. have havt een Regnetime, een Time geometrisk Tegning og een Tegnetime, V. og IV. to Skrivetimer, og II. og I. tre Timer Tavleregning fælleds om Ugen.
-

SKOLENS LECTIONSTABEL.

Klasse.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI. A-B.
Religion	3	2	2	2	2	1-1.
Historie	2	2	2	2	2	3-3.
Geographie	2	2	2	2	2	1-1.
Dansk	6	5	4	3	3	3-3.
Tydske	5	4	4	3	3	3-3.
Engelsk	n	4	3	3	3	3-3.
Fransk	n	n	4	4	3	3-3.
Regning	6	5	4	3	2	1-1.
Algebra	n	n	n	n	3	2-2.
Geometrie og geom. Tegning	n	n	n	4	4	4-4.
Naturhistorie	2	2	2	2	2	2-2.
Physik og Chemie	n	n	n	n	n	4-4.
Skrivning	4	4	3	2	2	1-1.
Tegning	2	2	2	2	1	1-1.
Sang	2	2	2	2	2	2-2.
Gymnastik	2	2	2	2	2	2-2.
	36	36	36	36	36	36

DISCIPLENE.

Ved forrige Aars Hovedexamen udgjorde Disciplenes Antal 80. Efter Examen udtraadte 9 Disciple, nemlig foruden de 3 Elever fra Afgangsskolen (om disse see Skolens Examina) 3, som anbragtes i Handelslære, og 3, som indsattes i lærde Skoler. Ved Udgangen af forrige Skoleaar udgjorde Disciplenes Antal saaledes 71. Til

den 23de August indmeldtes 9 nye Elever, saa at Skolens Discipelantal ved indeværende Skoleaars Begyndelse var 80. 1 Løbet af Aaret udtraadte 10, nemlig en af VI. b, 1 af V., 5 af IV, 2 af III. og 1 af I. Af disse anbragtes 4 i Handelslære, 1 i Maskinlære, 3 forlode Byen med deres Forældre, 1 maatte forlade Skolen paa Grund af Sygelighed og for 1 endelig er Bestemmelsen ubekjendt. Paa samme Tid indmeldtes 8, hvoraf 6 til III. og 2 til I., saa at Skolens Discipelantal ved Hovedexamen i Juli altsaa vil udgjøre 78.

Disses Navne (Fædrenes ere tilføiede i Parenthes) ere følgende:

Sjette Klasse.

(Klassens Gjennemsnitsalder ved Aarets Udgang $14\frac{3}{4}$ Aar).

A. *Johan Valdemar Bertelsen* (Malermeister *Bertelsen*).

Martinus Ludvig Galschiöt (Kjøbmand *Galschiöt*).

B.* *Vilhelm Anton Holstebro* (afd. Kjøbm. *Holstebro*).

Oscar Andreas Christian Kaas (Kjøbmand *Kaas*).

Axel L. Fr. Chr. Zeiner Lassen (afd. Fuldm. *Lassen*).

Carl Johan Bockelund (Naalemager *Bockelund*).

Christian Peter Jensen (Postcontrolleur *Jensen*).

Otto Edvard Schütz (Kjøbm. *Schütz* i Fredensborg).

Femte Klasse.

(Gjennemsnitsalder $13\frac{1}{2}$ Aar.)

Ernst Carl Heinrich Münster (Commandeersergeant *Münster*.)

Carl Jens Theodor Beekmann (Bøsemager *Beekmann*).

* *Salomon Moritz Krusenstjerna Haffström* (afd. svensk Viceconsul *Haffström*).

Axel Gustav Frederik Goldschadt (afd. Overcommandersergeant *Goldschadt*).

Christian Svendsen (Kjøbmand *C. Svendsen*).

Carl Andreas v. Mehren (Kjøbmand *E. v. Mehren*).

Axel Gundestrup (Kjøbmand *Gundestrup*).

Otto Wineken (Kjøbmand *Wineken*).

Charles Peter Lund (Chirurg *Lund*).

Fjerde Klasse.

(Gjennemsnitsalder: 12³/₄ Aar.)

Fritz Joelsson (Kjøbmand *Joelsson*).

* *Alfred Charles Emil Erlandsen* (afd. Lods *Erlandsen*).

Oscar Andreas Johannes Harboe Christensen (Boghandler *Christensen*).

Ole Julius Topp (Handelsfuldmægtig *Topp*).

Wilhelm Bockelund (Naalemager *Bockelund*).

Jørgen Wright Cappeln Svendsen (Bogholder *Svendsen*).

Brink Hilligsøe (Kjøbmand *Hilligsøe*).

Oscar Frederik Wulff (Bagermester *Wulff*).

Rasmus Pullich (Fabrikant *Pullich*).

Gerhard Johan Carl Sophus Jørgensen (Cantor *Jørgensen*).

Andreas Ludvig Berg (Billeteur *Berg*.)

Anton Carl Ludvig Gulstad (Kjøbm. *A. Gulstad*).

Jacob Olrik Løve (Skibsbygmester *Løve*).

Adam Henrik Møinichen (afd. Guldsmed *Møinichen*.)

Edvard Harald Wagner (Boghandler *Wagner*).

Gustav Valdemar Julius Smith (Proprietair *Smith*).

Tredie Klasse.

(Gjennemsnitsalder 11¹/₂ Aar.)

* *Oscar August Sophus Lauritzen* (Kjøbm. *Lauritzen*.)

- Niels Julius Bache* (Færgemand *Bache*).
- * *Victor Conrad Galschiöt* (Doctor *Galschiöt*).
- Harald Oscar Louis Fridericia* (Kjøbm. *Fridericia*.)
- * *Vilhelm Adolf Ernst Emanuel Fraenckel* (Musiklærer *Fraenckel*.)
- Anton Ferdinand Axel Carøe* (Dyrlæge *Carøe*).
- Jacob Ludvig Doss* (Skolelærer *Doss*).
- Johan Ludvig Theodor Kjerulff* (Jernstøber *Kjerulff*).
- Frederik Herman Wiibroe* (Brygger *Wiibroe*).
- Ditlev Rasmus Høst* (Capitain v. *Høst*).
- Lauritz Emil Nielsen* (afd. Snedkermester *Nielsen*).
- Nicolai Peter Clausen* (Kjøbmand *Clausen*).
- Hugo Anton Graae* (Tobakshandler *Graae*.)
- Lauritz Krog Gundestrup* (Kjøbmand *Gundestrup*).
- Christian Theodor Rasmussen* (Smedem. *Rasmussen*).
- Ingomar Gustav Trolle* (Bundtm. *Trolle* i Kbhvn.)
- William Franzig Wright* (Kjøbmand *G. Wright*).
- Carl Emilius Svendsen* (Kjøbmand *V. Svendsen*).
- Carl Julius Theodor Bruhn* (Chirurg *Bruhn*).
- Johannes Peter Langkilde* (Bagermester *Langkilde*).
- Johan Henrik Fischer Boysen* (Restaurateur *Boysen*).

Anden Klasse.

(Gjennemsnitsalder: $10\frac{3}{4}$ Aar).

- Charles Georg Joseph Soldan* (Høker *Soldan*).
- Eusebius Balthasar Licht* (Premierlieuten. v. *Licht*.)
- Gustav Ludvig Schiern* (Proprietair *Schiern*.)
- Johannes Friedrich Müller* (Skrivelærer *Müller*).
- Lauritz Aagaard Hass* (Kjøbmand *Hass*.)
- Hans Christian Rasmus Crone* (Justitsraad og Politimester *Crone*.)

Carl Ludvig Gulstad (Kjøbmand *A. Gulstad*).

- * *Frederik Schreiber* (afd. Tømmerhandler *Schreiber*).
Jens Ludvig Emil Hoybye (Handskemager *Hoybye*).
Johannes Christian Westphal (Bagerm *Westphal*).
Peter Holm (Bogholder *Holm*).
Sophus Martin Peter Vilhelm Kjerulff (Jernstøber
Kjerulff).
Evert Marius Adriaan Martin van Aller (Consul *P.*
van Aller).
Vilhelm Edmund Viggo Wright (Kjøbm. *M. Wright*).

Förste Klasse.

Gjennemsnitsalder: 9¹/₂ Aar.

- Heinrich Poul Ludvig Larssen* (Lieut. v. *Larssen*).
Eduard Frederik Johan Riis (afd. Kjøbmand *Riis*).
Hother Frederik Gjoe Waagensen (afd. Skibscapitain
Waagensen).
Eduard Alfred Fredrik Goplen (Skræderm. *Goplen*).
Steen Jørgen Axel Andersen (Capt. og Kjøbm. *Andersen*).
Christian Ferdinand Unna (Kjøbmand *F. Unna*).
Frederik Ferdinand Berg (Billeteur *Berg*).
Jens Ludvig Emil Hoybye (Handskemager *Hoybye*).
Carl Nicolai Schrøder (afd. Kjøbmand *Schrøder*).
Christian Vilhelm Hjalmer Mathiesen (Fuldmægtig
Mathiesen).

De med * betegnede Disciple have været holdte i Skolen ved Understøttelse af den her i Byen bestaaende „borgerlige Forening til Realkundskabers Udbredelse“.

De i Skoleaaret gennemgaaede Pensa ere følgende:

Dansk.

- VI. Litteraturhistorien er gennemgaaet fra Evald til Oehlenschläger — tildeels efter Thortsen. Flors Haandbog er bleven benyttet som Exempelsamling. Derhos ere udvalgte Stykker af Baggesen, og af Oehlenschläger: St. Haus Aftens Spil, Hakon Jarl og Stærkodder, læste og gennemgaaede. En kort Fremstilling af den nordiske Gudelære er lært af Disciplene. Grammatiken er repeteret og indøvet ved Analyse. Een Stil (Opgaver af blandet Indhold) er skreven om Ugen.
- V. Holst's danske Læsebog er benyttet til Oplæsning og Analyse. Bojesens Grammatik er repeteret og indøvet. Digte ere lærte udenad efter Holst's poetiske Læsebog. Een Stil (af historisk eller beskrivende Indhold) er skreven om Ugen.
- IV. Holst's danske Læsebog er benyttet til Oplæsning og Analyse. Bojesens Grammatik er repeteret, gennemgaaet og indøvet. Digte ere lærte udenad efter Holst's poetiske Læsebog. Een Stil (af let historisk Indhold, lette Beskrivelser eller Gjengivelse af et større forelæst Stykke) er skreven om Ugen.
- III. Hjorts „Børneven“ er benyttet til Oplæsning og Analyse. Af Bojesens Grammatik indtil „Forskjellige Arter af Sætninger“ ere Hovedstykkerne repeterede og indøvede. Digte ere lærte udenad efter Holst's poetiske Læsebog. Een Stil (Dictat eller Gjengivelse af en mindre Fortælling) er skreven om Ugen.
- II. Hjorts „Børneven“ er benyttet til Oplæsning og Analyse. Af Bojesens Grammatik indtil „Forskjellige Ar-

ter af Sætninger“ ere Hovedstykkerne gennemgaaede og indøvede. Digte ere lærte udenad efter Holst's poetiske Læsebog. To Stile ere skrevne om Ugen efter Dictat.

- I. Hjorts „Børneven“ er benyttet til Oplæsning, Stavning, Gjenfortælling og Forklaring af det Læste. Efter Holst's „Smaadigte“ ere 27 Digte lærte udenad. I det sidste Halvaar er en Stil skreven om Ugen, først efter Bog, dernæst efter Dictat.

Tydsk.

- VI. Af Bresemanns større Læsebog er læst Pag. 99—166, samt af Schiller „Wallensteins Lager“. Til mundtlig Oversættelse fra Dansk til Tydsk og til de ugentlige skriftlige Arbejder benyttedes Bresemanns tydske Stiløvelser, samt andre af Læreren valgte Stykker, fornemmelig af historisk Indhold. Af Grammatiken er lært Reglerne for Substantivernes Kjøen og Declination, samt de sammensatte Verbers Conjugation, alt efter Hjorts Grammatik; desuden repeteredes de øvrige Dele af Grammatiken.
- V. Af Bresemanns større Læsebog er læst Pag. 1—80. Til mundtlige og skriftlige ugentlige Oversættelser er benyttet Bresemanns Opgaver. Af Grammatiken er gennemgaaet Adjectiver, Pronominer og Verber, samt de tidligere Afsnit repeterede.
- IV. Af Bresemanns mindre Læsebog er læst Pag. 137—248. Mundtlige og skriftlige Øvelser ere foretagne efter Bresemanns Opgaver. Af Grammatiken er lært Adjectivernes Declination og Rection, Pronominerne og Talordene.

- III. Af Bresemanns mindre Læsebog er læst Pag. 112—185. Af Grammatiken er lært Artiklen, Adjectiverne og Pronominerne. En ugentlig Stiil er skreven paa Skolen efter foregaaende mundtlig Oversættelse.
- II. Af Bresemanns Læsebog for Begyndelsesklasserne er læst Pag. 1—111. Nogle Digte ere lærte udenad efter Hallagers Læsebog, og af Grammatiken er lært Hjælpeverbernes og de regelmæssige Verbers Conjugation.
- I. Af Hallagers Læsebog er læst Pag. 1—104, og nogle Digte ere lærte udenad efter samme. Gloserne ere her, saavel som i II., lærte udenad.

Engelsk.

- VI. Af „American Notes by Charles Dickens“ er læst Pag. 155—244. Disciplene ere blevne øvede i, saavidt muligt med egne Ord, paa Engelsk at gjengive Indholdet af det Læste. Hele Grammatiken er repeteret efter Lennie's Lærebog. Een Stiil er skreven om Ugen efter Mariboës Stiiløvelser.
- V. Af Hundeckers Læsebog er læst Pag. 1—70, og Eleverne ere ligesom i VI. indøvede i med egne Ord at gjengive paa Engelsk Indholdet af det Læste. Een Stiil er skreven om Ugen efter Mariboës Stiiløvelser og hele Grammatiken indøvet efter Lennie's Lærebog.
- IV. Af Hundeckers Læsebog er læst Pag. 1—42. Af Grammatiken er læst Hjælpeverbernes og de regelmæssige Verbers Conjugation efter Mariboës Formlære; af Læreren er foredraget Artiklen og Pronominerne. Een Time om Ugen er bleven anvendt til Dictat.
- III. Af Hundeckers Læsebog er læst Pag. 1—42. Af Grammatiken er efter Mariboës Formlære lært Hjælpeverbernes og de regelmæssige Verbers Conjugation.

II. Hele Listows Elementarbog er læst med Undtagelse af det sidste Stykke. Den engelske Text er bleven oversat paa Dansk, den danske paa Engelsk. Af Grammatiken er efter Mariboës Formlære læst Hjælpeverbernes og de regelmæssige Verbers Conjugation.

Fransk.

- VI. Af „Album littéraire“ er læst Pag. 1—9, 13—21, 30—57, 282—294, og af det poetiske Afsnit 299—305. Af Abrahams's Grammatik er hele Formlæren bleven repeteret og af Syntaxen læst 1ste Afsnit og §§ 3 og 7 af andet. Af Sibberns Stiløvelser andet Afsnit ere de første 23 Sider med Undtagelse af det første Nummer blevene oversatte deels mundtligt, deels skriftligt.
- V. Af „Grüner und Wildermuths Chrestomatie“ er læst Pag. 72—77, 83—97, 172—185, 298—324. Hele Formlæren er læst efter Abrahams's Grammatik og det første Afsnit af Sibberns Stiløvelser Nr. 37—82 oversat deels mundtligt, deels skriftligt.
- IV. Af „Grüner und Wildermuths Chrestomatie“ er læst Pag. 1—22, 55—69, 78—83, 240—250, og af Seyerlens Elementarbog Pag. 1—59. Af Abrahams's Grammatik er læst Formlæren med Undtagelse af enkelte Puncter. Af det første Afsnit af Sibberns Stiløvelser er skriftligt oversat Nr. 1—11, 15—16 og 19—30.
- III. Af Seyerlens Elementarbog er læst Pag. 1—51, 168—183, 196—199. Af Grammatiken er lært de regelmæssige Verbers Conjugation, og det Vigtigste af Formlæren forklaret for Eleverne.

Saavidt muligt have Lærerne i de fremmede Sprog benyttet disse som Meddelelsesmiddel til Disciplene.

Religion.

- VI. I den ugentlige Time ere Marcus's Evangelium og Brevet til Romerne læste og forklarede.
- V. Af Balles Lærebog er læst Cap. 6 D—ud. Af Herslebs større Bibelhistorie er læst det nye Testamente, Apostelhistorien og Anhanget.
- IV Balles Lærebog, 5te og 6te Cap. til D. Af Herslebs større Bibelhistorie er læst hele det gamle Testamente.
- III. Balles Lærebog, 3die og 4de Cap. Af Herslebs større Bibelhistorie er læst det gamle Testamente indtil 5te Periode. Psalmer ere lærte udenad.
- II. Balles Lærebog, 1ste og 2det Cap. Af Balslevs Bibelhistorie er læst det nye Testamente, Apostelhistorien og Anhanget. Psalmer ere lærte udenad.
- I. Luthers Catechismus indtil Daaben. Af Balslevs Bibelhistorie er læst det gamle Testamente. 17 Psalmer ere lærte udenad efter Hammerichs Udvalg.

Historie.

- VI. Den nyere Historie fra 1789 efter Bohrs Lærebog. Danmarks Historie efter Allens mindre Haandbog.
- V. Den nyere Historie fra Reformationen til 1789 efter Bohrs Lærebog.
- IV. Middelalderens Historie, efter samme.
- III. Oldtidens Historie, efter samme.
- II. Middelalderens og den nyere Tids Historie, efter Ingerslevs fragmentariske Historie.
- I. Oldtidens Historie.

Geographi.

- VI. Asiens, Afrikas, Amerikas og Australiens Geographi er bleven repeteret efter Velschows Lærebog.

- V. Frankrig, Helvetien, Østerrig og de sydeuropæiske Halvøer, samt Indledningen til Geographien efter Velschows Lærebog.
- IV. Danmark, Sverrig og Norge, Rusland, Preussen, Tydskland, Holland, Belgien og det britiske Rige, efter samme.
- III. Asien, Amerika og Australien, efter samme.
- II. Asien, Afrika, Amerika og Australien efter Ingerslevs mindre Lærebog.
- I. Europa, fornemmelig efter Lærerens Fortælling, med Benyttelse af Ingerslevs mindre Lærebog.

Mathematik.

- VI.A. Hele Ramus's Geometri. Steens elementaire Arithmetik og Steens elementaire Algebra til Ligningers Opløsning.
- B. Ramus's Geometri fra § 76 og ud, med Undtagelse af de harmoniske Forhold. Steens elementaire Arithmetik og Steens elementaire Algebra til § III.
- V. Ramus's Geometri til § 76. Steens elementaire Arithmetik og Steens elementaire Algebra til § II.
- IV. Steens elementaire Algebra til § II.
- VI. og V., sidste dog kun i andet Halvaar, have i Gjennemsnit havt 4—5 skriftlige Opgaver at besvare om Ugen, dels i Hjemmet, dels paa Skolen.

Regning.

- VI. Selskabs-, Procent-, Rentes-, Disconto- og Alligationsregning.
- V. Omvendt og sammensat Reguladetri, Decimal- og Procentregning.
- IV. Reguladetri i hele Tal og Brøk.

- III. Reguladetri i hele Tal og de 4 Species i Brøk.
- II. De 4 Species i benævnte og ubenævnte Tal, og Addition, Subtraction og Multiplication af eensbenævnte Brøker.
- I. De 4 Species i benævnte og ubenævnte mindre Tal.

Naturlære.

- VI. Øverste Afdeling har læst Galvanismen og repeteret hele den chemiske Physik.

Begge Afdelinger have af Holtens Lærebog læst forfra til Pag. 163, samt læst og repeteret Johnstrups Chemie.

Naturhistorie.

- VI. Hele Zoologien er læst og repeteret efter Lützens Lærebog.
- V. Hvirvel- og Leddyrene, efter samme.
- IV. Planterigets Naturhistorie, efter Vaupells Lærebog til de Frikronbladede.
- III. Planteriget, efter Vaupells Lærebog til de blomsterbærende Planter.
- II. Dyreriget, efter Prosch's elementaire Naturhistorie.
- I. Hvirveldyrene, efter samme.

Følgende Bøger ere bestemte til at bruges i det kommende Skoleaar i de forskjellige Klasser:

- VI. Holst's prosaiske og poetiske Læsebog. Thortsens Litteraturhistorie. Bojesens danske Grammatik. Bresemanns større Læsebog. Hjorts tyske Grammatik. Englishes Lesebuch von Hundecker. English Grammar, by William Lennie, Edinburgh 1854. Album littéraire,

Kbhvn. Sibberns franske Stiløvelser (1ste og 2det Afsnit). Abrahams's franske Sproglære. Bohrs Lærebog i den nyere Historie. Velschows Geographi. Ramus's Geometri. Steens elementaire Algebra. Holtens Physik. Vaupells Planterigets Naturhistorie Lützens Zoologie (den lille).

V. Holst's prosaiske Læsebog. Bojesens danske Grammatik. Deutsches Lesebuch von Jürs und Rung. Englisches Lesebuch von W. H. Hundecker. English Grammar, by W. Lennie, Edinburgh 1854. Mariboës Stiløvelser. Französische Chrestomatie für Real- und Gelehrten-schulen von Gruner und Wildermuth, erster Cursus, Stuttgart. Abrahams's franske Sproglære. Sibberns Stiløvelser (1ste og 2det Afsnit). Herslebs større Bibelhistorie. Bohrs Lærebog i den nyere Historie. Velschows Geographi. Ramus's Geometri. Steens elementaire Arithmetik. Vaupells Planterigets Naturhistorie. Lützens Zoologie (den lille).

IV. Holst's prosaiske Læsebog. Bojesens danske Grammatik. Bresemanns mindre Læsebog. Englisches Lesebuch von W. Th. Hundecker. Mariboe: Engelsk Formlære, Kbhvn. 1851. Mariboe: Læsebog, Kbhvn. 1851. Elementarbuch der französischen Sprache von Præceptor Seyerlen, 3te Auflag, Stuttgart 1851. Borrings Stiløvelser. Herslebs større Bibelhistorie. Bohrs Lærebog i Middelalderens Historie. Velschows Geographi. Vaupell: Planterigets Naturhistorie. Steen: elementair Arithmetik.

III. Hjorts danske Børneven. Holst's Smaadigte til Udenadslæsning. Bojesens danske Grammatik. Deutsches Lesebuch von Jürs und Rung. Englisches Lesebuch

von W. Th. Hundecker. Mariboe: Engelsk Formlære, Kbhv. 1851. J. Listow: Engelsk Elementarbog, Kbhv. 1854. Lassen: Fransk Læsebog for Begyndere. Borings Stiløvelser. Herslebs større Bibelhistorie. Bohrs Lærebog i den gamle Historie. Velschows Geographi. Vaupell: Planterigets Naturhistorie.

- II. Hjorts danske Børneven. Holst's Smaadigte til Udenadslæsning. Hallagers tyske Læsebog. J. Listow: Engelsk Elementarbog, Kbhvn. 1854. Mariboes engelske Sproglære. Balslevs Bibelhistorie. Balles Lærebog. Ingerslevs fragm. Historie. Rimestads mindre Geographi. Prosch's elem. Naturhistorie.
- I. Hjorts danske Børneven. Holst's Smaadigte til Udenadslæsning. Hallagers tyske Læsebog. Balslevs Bibelhistorie. Ingerslevs fragm. Historie. Rimestads lille Geographi. Prosch's elem. Naturhistorie.

Anm. Enhver Discipel maa være i Besiddelse af en Tavle og de fornødne Skrive- og Tegnebøger til Brug paa Skolen, samt af et Atlas til Brug i Hjemmet.

SKOLENS PHYSISKE OG CHEMISKE SAMLINGER.

Ved Skrivelse af 10de Marts d. A. til Skolens Rector har Underviisningsministeriet tilstillet Skolen omstaaende Fortegnelser deels over de Forsøg, der skulle vises Disciplene ved Underviisningen i Naturlære, deels over de Instrumenter og Gjenstande, som Skolen maa være i Besiddelse af til denne Underviisnings Fremme:

A. Forsøg, der bør være viste Disciplene i saadanne Skoler, som skulle kunne erholde og bevare Tilladelse til at afholde den i Bekjendtgjørelse af 18de Septbr. 1855 anordnede Afgangsexamen for Realdisciple:

- Ligevægten ved Vægtstangen.
 Bestemmelse af Tyngdepunktets Beliggenhed.
 Ligevægten paa Skraaplanet.
 Forsøg med en S sammensætning af flere mechaniske Potentser (Skruen uden Ende).
 Vandets opadgaaende Tryk.
 Vædskers Ligevægt i samqvemhavende Rør.
 Legemernes Vægttab ved Veining i Vand.
 Vægtfyldebestemmelser.
 Legemernes Stigen og Falden i Vædsker.
 Grundforsøgene over Haarrørskraften.
 Maaling af Lufttrykket.
 Forsøg til at vise Rigtigheden af den mariotteske Lov.
 Forsøg til at vise Luftens almindelige Egenskaber.
 Anvendelse af Hæverten.
 Den jevntvoxende Hastighed.
 Centrifugalkraftens Virkninger.
 Pendulsvingninger.
 Faste og luftformige Legemers Udvidelse ved Varmen.
 Kogning og Frigjørelse af den bundne Varme.
 Kogning i det lufttomme Rum.
 Destillation.
 Forsøg over Dampens mechaniske Kraft.
 Grundforsøgene over den magnetiske Tiltrækning.
 Jordmagnetismens Indvirkning paa Magnetnaalen.
 Grundforsøgene over den elektriske Tiltrækning.
 Elektrisk Fordeling.
 Elektricitet i fri og bunden Tilstand.
 Den galvaniske Strøms Hovedegenskaber.
 Adskillelse af Vand og et Salt ved den galvaniske Strøm.
 Det elektromagnetiske Grundforsøg.
 Elektromagnetens Bærekraft.
 Grundforsøget over Thermoelektricitet.
 Iltudvikling.
 Fremstilling af Brint.
 En Krystallisation.
 Syrs og Basers Reaktion paa Plantefarver.
 Kobberets Forbrænding i Svovldampe.

Destillation af Salpetersyre.
 Phosphorets Forbrænding.
 Udvikling af Kulsyre.
 Afiltning af Metalilte ved Brint.
 En Bases Udskilling af et Salt.
 Kalklædskning.
 Kulsyrens Indvirkning paa Kalkvand.
 En Dobbeltdecomposition.

BB. Instrumenter og Gjenstande, som hertil udfordres.

- 1) En Vægtstang med Lodder.
- En Cylinder paa en Skraaplan (Tyngdepunktets Beliggenhed).
- En Skrue uden Ende med Vinde.
- Et aabent Glasrør med løs Bund (Boyles Ventil).
- En hydrostatisk Vægt med Cylinder og Hylster, samt Lodder.
- Et Alkoholometer.
- Nicholsons Flydevægt.
- En kartesiansk Djævel (eller en Kugle med en Aabning forneden til at vise det samme med).
- Et aabent Glasrør med Prop og Glasskaal (Lufttrykmaaler).
- Et nøiagtigt Barometer med Nonius.
- En Luftpumpe med Klokke- og Blæresprængningsglas.
- Et Par Hæverter.
- Atwoods Faldmaskine.
- En Centrifugalmaskine med Tilbehør.
- 5 Pund Qviksølv.
- Et Apparat til at vise faste Legemers Udvidelse ved Varmen.
- Et Qviksølv- og et Spiritusthermometer.
- En lille Dampkjedel med Cylinder og Stempel.
- En større Staalomagnet.
- En Deklinations- og en Inklinationsnaal.
- Den elektriske Dands.
- En Elektrisermaskine med Isoleerskammel.
- En Franklins Tavle.
- En Leidner Flaske med Udlader.
- Et Bunsens Batteri med Tilbehør af Skruer, Ledningstraade o. s. v.
- Et Vanddepositionsapparat.
- Et Saltdepositionsapparat med Platinstrimler.
- En thermoelectrisk Bøile.
- Daniells Hygrometer.
- En Berzelius Lampe og en lille Spirituslampe af Glas.

- 2) En Polygon af Træ til Bestemmelse af Tyngdepunktets Beliggenhed.
 En Skraaplan med Valtse, Tridse med Lodder.
 Et galgeformigt Rør paa en Maalestok (samqvemhavende Rør).
 Et togrønet 34" høit Glasrør paa en Maalestok (Mariottes Lov).
 En Sprøiteflaske (Herons Kugle).
 En gjennemskaaren Model af en Dampmaskine af Pap.
 Det elektriske Pendul.
 En isoleret Metalcylinder.
 En Voltas Støtte.
 En Elektromagnet.
- 3) Retorter, Kolber, Cylinderglas, Glasrør, Reagentsglas, Porcellænsskaale, en Morter; forskjellige chemiske Præparater med dertil hørende Glas o. s. v.

Af ovennævnte Gjenstande besad Skolen i Forveien de fleste, og i indeværende Skoleaar har den som velvillig Gave af den helsingørske Forening til Realkundskabers Udbredelse erholdt en Samling af Apparater og Præparater til Brug ved Underviisningen i Chemie. Det, som den endnu maatte mangle, vil snarest muligt blive anskaffet, og i næstkommende Skoleaars Program skal der da til Sammenligning med ovenstaaende Fortegnelse blive meddeelt et Katalog over Skolens samtlige fysiske og chemiske Samlinger.

SKOLENS EXAMINA.

I Slutningen af forrige Skoleaar, den 11te og 12te Juli, afholdtes første Gang Afgangsexamen ved Skolen. Som Examenscommissair var Hr. Professor *Steen* tilstede, og med ham og de vedkommende Lærere havde d'Hrr. Overlærer *Børresen*, Slotspræst *Fischer*, Provst *Heiberg*

og Overlæge *Rohde* beviist Skolen den Velvillie at deeltage i Censuren. De af Underviisningsministeriet givne skriftlige Opgaver vare følgende:

I Dansk:

1. At beskrive Rhinstrømmens Udspring og Løb.
2. Hvilken Betydning har Ordsproget: „Som Herren er, saa følge ham Svende“.

I Tydsk:

Sesostris var den største af de ægyptiske Konger. Den Opdragelse, som hans Fader havde givet ham, forkyndte Verden en Erobrer. Alle de Børn, der vare fødte i Kongeriget paa samme Dag som han, bragte man paa Kongens Befaling til Hoffet, og de fik den samme Opdragelse som den unge Prinds. De toge Deel i hans Arbejder, hans Øvelser; man vænnede dem til et haardt og arbeidsomt Liv; man forberedte dem ved Jagtens Strabadser (Strapatzen) til Krigens. Hele denne Ungdom, knyttet ved et næsten broderligt Baand til sin tilkommende Hersker, blev hans Hofs Prydelse og hans Thrones Støtte. Alle vaagede for hans Sikkerhed og kæmpede for hans Hæder (Ruhm). Aldrig havde en Fyrste troere Ministre, ivrigere Hærførere og modigere Krigere. Frisindet, retfærdig og nedladende, beskyttede han Handel og Agerdyrkning og inddeelte Riget i Districter (Bezirk), som han lod bestyre ved Mænd af prøvet Dyd og Dygtighed.

I Engelsk:

Apelles pleiede at udstille sine Værker for Publikumms Blik (view) og skjulte sig for at høre de Feil, som En-

hver bemærkede. En Dag kom en Skomager forbi, der saae eet af Apelles's Værker; han standsede for at betragte det og dadlede Kunstneren, fordi han havde gjort Sko-remmene (latchel) paa en af Skoene for korte. Skomageren gik bort, men Apelles, der fandt, at Skomageren havde Ret (be in the right), forbedrede (retouch) sit Maleri og rettede den Feil, som Skomageren havde kritiseret (censure). Den næste Dag kom Skomageren igjen forbi, saae Rettelsen, var stolt derover og begyndte at finde Feil ved Skinnebenet (shin-bone). Men Kunstneren blev v r e d (displeased), viste sig og sagde: Lad Skomageren ikke dømmе ud over (beyond) Skoen.

I Geometri:

En ligebenet Trekant ABC har sine to lige lange Sider AC og BC delte hver i tre ligestore Stykker. Igjennem det nærmest Grundlinien liggende Delingspunkt M i BC og det nærmest Toppunktet liggende Delingspunkt N i AC er trukket en ret Linie, som skjærer den forlængede Grundlinie AB i P. Man søger følgende Forhold udtrykte i Tal:

1. imellem de paa Grundlinien afskaarne Stykker,

$$\text{nemlig } \frac{AP}{BP}$$

2. imellem den givne og den ved MNP frembragte

$$\text{Trekant, nemlig } \frac{\triangle ABC}{\triangle ANP}$$

2. imellem den ved MN afskaarne Firkant og den

$$\text{givne Trekant, } \frac{ANMB}{\triangle ABC}$$

I Arithmetik:

Størrelsen

$$y = \sqrt{\frac{3x^3 + 20x^2 + 23x - 10}{3x^3 - 10x^2 - 27x + 10}}$$

bringes paa sin simpleste Form og beregnes for $x = -2$ og for $x = \frac{1}{3}$. Produktet af de to fundne Værdier af y beregnes derefter saaledes, at Feilen ikke overskrider en halv Tusindedeel.

I Regning:

En Mand anbringer 7336 $\text{R} 4 \text{L} 8 \text{S}$ i et Foretagende, der i tre paa hinanden følgende Aar giver et aarligt Tab af 7 $\text{R} 3 \text{L}$ for hvert Hundrede Rigsdaler og i de næste tre Aar giver en aarlig Gevinst af 7 $\text{R} 3 \text{L}$ for hvert Hundrede Rigsdaler. Hvormeget eier Manden efter de sex Aars Forløb, naar baade Tabet drages fra og Gevinsten lægges til Kapitalen for hvert enkelt Aar?

I geometrisk Tegning:

En Terning staaer paa en horizontal Plan og derpaa hviler en ret cirkulær Cylinder saaledes, at dens krumme Overflade tangerer Terningens øverste Plan. Man skal fremstille den horizontale og verticale Projection af disse Legemer, idet Valget af deres Dimensioner er vilkaarligt og den vertikale Projectionsplan kan gives en hvilkenksomhelst Stilling, blot med den Indskrænkning, at den ikke er parallel enten med Terningens Sideflade eller med Cylinderens Grundflade eller Axe. — Figuren bør nøiagtig gjøre Eorskjel paa de synlige og usynlige Linier.

De 3 Disciple, som underkastede sig Prøven, erholdt følgende Characterer:

	Dansk.	Tydk.	Engelsk.	Fransk.	Historie.	Geographi.	Arithmetik	Geometri	Naturlære.	Naturhist.	Skrivning og Tegning.	Points.
A. Pullich . .	mg.	mg.	mg.	ug.	mg.	ug.	mg.	ug.	g.	ug.	ug.	80.
O. Goldschadt	mg.	g.	mg.	mg.	mg.	ug.	g.	g.	g.	mg.	ug.	71.
H. Poulsen . .	g.	mg.	g.	mg.	mg.	mg.	g.	mg.	mdl.	ug.	mg.	58.

Characterernes Talværdi er følgende: ug. = 8, mg. = 7, g. = 5, tg. = 1, mdl. = ÷ 7, slet = ÷ 23. Til at bestaae Examen udfordres 31 Points, til at bestaae den med Udmærkelse 83.

Den offentlige Examen

afholdes i følgende Orden:

Mandag den 16de Juli:

- Kl. 8: VI. Algebra. V. Historie og Geographi. IV. Religion. III. Fransk. II. Regning.
 — 10: VI. Tydsk. V. Dansk. IV. Naturhistorie. I. Tydsk.
 — 12: VI. Physik og Chemie. IV. Tydsk. III. Religion.
 II. Historie. I. Regning.

Tirsdag den 17de:

- 8: VI. Naturhistorie. V. Engelsk. IV. Fransk. III. Historie.
 — 10: VI. Dansk. V. Naturhistorie. IV. Geographi. III. Engelsk. I. Dansk.
 — 12: II. Tydsk. I. Religion. Kl. 1, Ældste Afdeling: Gymnastik.

Onsdag den 18de:

- 8: V. Geometri og Algebra. IV. Historie. III. Tydsk. II. Dansk. I. Geographie.
 — 10: VI. Historie og Geographi. V. Tydsk. III. Dansk. II. Geographi. I. Naturhistorie.
 — 12: VI. Engelsk. Kl. 1, Yngste Afdeling: Gymnastik.

Torsdag den 19de:

- 8: IV. Dansk. III. Geographie. II. Naturhistorie. I. Historie.
 — 10: VI. Fransk. V. Religion. III. Naturhistorie. II. Engelsk. II. Religion.
 — 12: VI. Geometri. V. Fransk. IV. Engelsk. II. Religion.

Fredagen den 20de Juli Kl. 10 prøves de Elever, som ønskes optagne i Skolen fra det nye Skoleaars Be-

gyndelse. Løverdagen den 21de Juli Kl. 10 meddeles Klasseopflytningerne. Torsdagen den 23de Augst begynder den sædvanlige Underviisning.

Til at overvære Examen indbydes Enhver, der interesserer sig for Skolen, navnlig Disciplenes ærede Forældre og Værger.

Helsingør, i Juni 1860.

V. Lassen.
